

**ผลของโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนห้วยคตพิทยาคม จังหวัดชัยนาท**
**THE EFFECTS OF THE GUIDANCE ACTIVITY PROGRAM ON EDUCATIONAL AND
 OCCUPATIONAL GOAL SETTING FOR MATHAYOMSUKSA FOUR STUDENTS AT
 HUNKHA PITTAYAKOM SCHOOL IN CHAI NAT**

นาฏศิลป์ คชประเสริฐ *

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนห้วยคตพิทยาคม จังหวัดชัยนาท ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ฯ เพื่อเปรียบเทียบผลการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ และนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ฯ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนห้วยคตพิทยาคม จังหวัดชัยนาท จำนวน ๑๘๔ คน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ จำนวน ๑๖๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๘ แล้วคัดเลือกโดยการสุ่มแบบกลุ่มจากห้องที่มีคะแนนจากแบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพไม่แตกต่างกันมา ๒ ห้องเรียน แล้วสุ่มเข้ากลุ่มให้ห้องหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง และอีกห้องหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุม ผลการวิจัยพบว่า ๑) ภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนจากแบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ๒) ภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนจากแบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ๓) นักเรียนกลุ่มทดลองมีความเห็นว่าการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ฯ ช่วยให้นักเรียนมีการพัฒนาการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ

คำสำคัญ : กิจกรรมแนะแนว, การตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ

* ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Abstract

The objectives of this research were: To study the Effects of The Guidance Activity Program on Educational and Occupational Goal Setting for Mathayomsuksa Four Students at Hunkha Pittayakom School in Chai Nat. To compare score results of developing educational and occupational Goal Setting of students who participated in the Effects of The Guidance Activity Program with control group students. This research was the quasi experimental research. The populations were 184 students of Mathayomsuksa Four, Hunkha Pittayakom School in Chai Nat. The researcher asked 162 students to do the Educational and Occupational Goal Setting Test, representing 88 percent and then selected by cluster sampling from two classes that scores were not different. Then random assignment was used; one was an experimental group and the other was control group. The research results indicated that: 1) the posttest scores from the Educational and Occupational Goal Setting Test of the experimental group were higher than theirs pretest scores at .05 level of significance. 2) the posttest scores from the Educational and Occupational Goal Setting Test of the experimental group were higher than posttest scores of the control group at .05 level of significance. 3) the experimental group reported that participating in The Guidance Activity Program helped them to increase their needs to Educational and Occupational Goal Setting.

Keyword : Guidance Activity Program, Educational and Occupational Goal Setting

บทนำ

การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าที่สำคัญคือ การพัฒนาคน ดังที่แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๕๙) ได้กล่าวว่า “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาซึ่งจะเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน มีคุณภาพทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม ซึ่งนำไปสู่การอยู่ดีมีสุขของคนไทยทั้งปวง ใน การพัฒนาคนสิ่งที่สำคัญที่สุดคือการศึกษา เมื่อการศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศจึง จำเป็นต้องวางรากฐานการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ จากการปฏิรูปการศึกษาที่คำนึงถึง ความเปลี่ยนแปลงในสังคมไทย การปฏิรูปจึงเน้นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มตาม ศักยภาพด้วยการปฏิรูปปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนการ เรียนรู้ที่ยืดหยุ่นให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เลือกเรียนในสิ่งที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด สามารถ แสวงหาความรู้และฝึกปฏิบัติในสภาพที่เป็นจริง รู้จักคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาด้วยตนเอง เพื่อที่จะ

สามารถพึ่งตนเองและประกอบอาชีพหาเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้^{๖๖} แต่เนื่องด้วยความเจริญของเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้สังคมไทยได้รับผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงนี้ ทั้งชนบรรมนิยม ค่านิยม และวิถีชีวิต ซึ่งมีผลต่ออาชีพบางอาชีพที่ตอนนี้สูญหายในขณะที่บางอาชีพเกิดขึ้นใหม่ตามวัฏจักรของการพัฒนาทางเทคโนโลยี^{๖๗}

การตั้งเป้าหมายจึงเป็นรากฐานสำคัญสำหรับการเรียนที่มีประสิทธิภาพ โดยนักเรียนจำเป็นต้องรู้ถึงจุดประสงค์ในการศึกษา และเลือกศึกษาในวิชาที่จะนำไปสู่เป้าหมายของตนเอง นอกจากนี้ในการประกอบอาชีพก็จำเป็นต้องมีเป้าหมายเช่นกัน เพราะการกำหนดเป้าหมายในการประกอบอาชีพ และการวางแผนปฏิบัติเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่วางไว้นั้น จำเป็นต้องมีการศึกษา หาความรู้ และพัฒนาทักษะ ความสามารถ ตลอดจนพิจารณาถึงบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับอาชีพที่เป็นเป้าหมาย จากเหตุผลข้างต้นเมื่อนักเรียนสามารถกำหนดเป้าหมายของตนเองได้ย่อมทำให้นักเรียนมีโอกาสที่จะได้ทำงานตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งการจะทำให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไม่ใช่เรื่องง่ายจะต้องพบเจอปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ แต่ถ้านักเรียนมีการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนและมีวินัยในตนเองที่จะทำให้ได้เพื่อไปสู่ชัยชนะที่วาดฝันไว้ไม่อาจจะเจอกับปัญหาและอุปสรรคใด ๆ นักเรียนก็จะสามารถฝ่าฟันปัญหาและอุปสรรคนั้นไปได้ การตั้งเป้าหมายจึงเป็นพลังผลักดันให้นักเรียนสร้างวินัยในการปฏิบัติตนให้พ้นฝ่าปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการพิจารณาตนเองว่าต้องพัฒนาตนเองในเรื่องใดบ้าง เพื่อให้มีศักยภาพเพียงพอที่จะทำให้เป้าหมายนั้นบรรลุผลสำเร็จ

การแนะแนวการศึกษาและอาชีพเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของนักเรียนในด้านการศึกษา สังคม บุคลิกภาพส่วนตัว รวมถึงการวางแผนการประกอบอาชีพในอนาคต ซึ่งพัฒนาการของนักเรียนในด้านการศึกษาและอาชีพนั้นสามารถเริ่มต้นได้ตั้งแต่ที่บ้านจากคนในครอบครัว โดยการเรียนรู้ค่านิยมด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ^{๖๘} เพื่อใช้เป็นส่วนประกอบหนึ่งในการวางแผนการศึกษาและอาชีพ ซึ่งนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เป็นวัยที่จะต้องเริ่มคิดถึงการเลือกอาชีพ เพื่อวางแผนและเตรียมตัวสำหรับประกอบอาชีพในอนาคต ทำให้นักเรียนจำเป็นต้องค้นหาตัวตนของตนเองว่ามีความถนัด ความสนใจ ความต้องการ บุคลิกภาพ

^{๖๖} สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙).

(กรุงเทพมหานคร: บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด, ๒๕๕๕). หน้า ๓๔.

^{๖๗} นันทา สุริรักษา, รูปแบบชีวิตและการให้คำปรึกษาอาชีพ, (กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการแนะ

แนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ๒๕๕๘). หน้า ๖๕.

^{๖๘} อภิชาติ เศรษฐวิชัยกิจการ. **แนะแนวการศึกษาและอาชีพ : นโยบายและแนวทางดำเนินงาน.**

กรุงเทพมหานคร: สถาบันการแปลหนังสือ กรมวิชาการ. ๒๕๕๕. แปลจาก ดี สจ๊วต คองเกอร์. ๑๙๙๔.

Policies

and Guidelines for Educational and Vocational Guidance. Paris: Scientific and Cultural Organization (UNESCO).

และความมุ่งมั่นในชีวิตอย่างไร เพื่อที่จะได้รู้จักและเข้าใจตนเองสามารถวางแผนเป้าหมายได้สอดคล้องกับสิ่งที่ตนเองเป็นและตนเองต้องการ^{๖๔}

โรงเรียนในฐานะที่เป็นสถาบันการศึกษาที่มีหน้าที่โดยตรงในการให้การศึกษาแก่เยาวชนจึงเป็นสถาบันที่ช่วยพัฒนาให้นักเรียนสามารถหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง โรงเรียนหัตถาพิทยาคมเป็นโรงเรียนขนาดกลาง มีการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาทั้งตอนต้นและตอนปลาย นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นนักเรียนที่ต้องได้รับการแนะแนวทางการศึกษาต่อ เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพในอนาคต ซึ่งทางโรงเรียนหัตถาพิทยาคมไม่ได้มีการจัดการเรียนการสอนในวิชาแนะแนวให้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ แต่จัดการเรียนการสอนในวิชาเพศศึกษาแทน และนักเรียนจะได้รับการเรียนการสอนในวิชาแนะแนวในระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ขึ้นไป ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการที่นักเรียนไม่ได้เรียนวิชาแนะแนวตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ ๔ นั้นจะทำให้นักเรียนขาดประสบการณ์ในการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองการปรับตัว และการวางแผนการศึกษาและอาชีพ ซึ่งอาจส่งผลทำให้นักเรียนไม่สามารถตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน หรือตั้งเป้าหมายไม่เหมาะสมกับตนเอง หรือไม่ตรงตามความเป็นจริง ซึ่งผลของการตั้งเป้าหมายทางอาชีพที่ไม่ชัดเจนนั้นจะทำให้นักเรียนไม่ทราบแนวทางการศึกษา การวางแผนและการปฏิบัติตน เพื่อให้เป้าหมายนั้นบรรลุความสำเร็จ เพราะปัจจุบันระบบการคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษานั้นใช้คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เป็นต้นไป การที่นักเรียนไม่ได้ตั้งเป้าหมาย หรือยังหาเป้าหมายของตนเองไม่พบ ขาดการวางแผนในการเรียนจะทำให้นักเรียนเสียเวลา เสียโอกาสในการศึกษาที่เหมาะสมกับตนเอง และยังทำให้การประกอบอาชีพในอนาคตอาจไม่สามารถประสบความสำเร็จดังที่นักเรียนตั้งเป้าหมายไว้

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนหัตถาพิทยาคม จังหวัดชัยนาท เพื่อให้นักเรียนสามารถตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพที่ชัดเจนในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนหัตถาพิทยาคม จังหวัดชัยนาท ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ฯ

^{๖๔} ศรีเรือน แก้วกังวาน, ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ, พิมพ์ครั้งที่ ๑๖, (กรุงเทพมหานคร: หมอชาวบ้าน, ๒๕๕๓), หน้า ๕๔.

๒. เพื่อเปรียบเทียบผลการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ และนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ฯ

สมมติฐานการวิจัย

๑. นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนจากแบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ฯ

๒. นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนจากแบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ฯ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ ได้แก่ โปรแกรมกิจกรรมแนะแนว เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เป็นโปรแกรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีผู้เชี่ยวชาญทางจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว เป็นผู้ตรวจสอบความเหมาะสมของโปรแกรม ฯ ซึ่งโปรแกรมดังกล่าวแบ่งการดำเนินการเป็น ๑๒ ครั้ง ครั้งละประมาณ ๕๐ นาที

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย ๓ ชุด ดังนี้

๒.๑ แบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ

๒.๒ แบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เมื่อเสร็จสิ้นโปรแกรมการทดลองแต่ละครั้ง

๒.๓ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ และต่อผู้วิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

๑. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนห้วยคตพิทยาคม จังหวัดชัยนาท ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๖ จำนวน ๔ ห้อง มีนักเรียนทั้งสิ้นจำนวน ๑๘๔ คน

๒. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนห้วยคตพิทยาคม จังหวัดชัยนาท ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๖ จำนวน ๒ ห้อง แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ ๑ ห้องเรียน โดยวิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๔ ห้อง ทำแบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ จำนวน ๑๖๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๘ จากนั้นทำการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) จากห้องเรียน ๒ ห้อง ที่ไม่มีความแตกต่างกันของคะแนนจากแบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ และใช้การสุ่มเข้ากลุ่ม (Random Assignment) เป็นกลุ่มทดลอง ๑ ห้อง และกลุ่มควบคุม ๑ ห้อง

การดำเนินการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง ตามขั้นตอนต่อไปนี้

๑. ก่อนการทดลองผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุมทำแบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพโดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการที่นักเรียนทำแบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ จำนวน ๑๖๒ คน

๒. ผู้วิจัยดำเนินการนำโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ โดยดำเนินการกับนักเรียนกลุ่มทดลอง รวมทั้งสิ้น ๑๒ ครั้ง สัปดาห์ละ ๒ ครั้ง ครั้งละ ๕๐ นาที และทำแบบบันทึกการเรียนรู้ เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ฯ ในแต่ละครั้ง

๓. เมื่อผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยนำแบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ มาวัดกับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมภายหลังการทดลอง (Post-test) รวมทั้งให้นักเรียนกลุ่มทดลองตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ฯ และต่อผู้วิจัย

๔. นำคะแนนจากแบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ ของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุมมาวิเคราะห์เปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลองและวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม รวมทั้งนำข้อมูลจากแบบบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละครั้งของนักเรียนกลุ่มทดลองมาสรุปเนื้อหา

๕. นำข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ และต่อผู้วิจัย มาสรุปข้อเสนอแนะจากการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ฯ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาผลของโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนหันคาพิทยาคม จังหวัดชัยนาท ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๖ ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

ตัวแปรต้น คือ โปรแกรมกิจกรรมแนะแนว เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ

ตัวแปรตาม คือ การตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ

ผลการวิจัย

จากการศึกษาปรากฏผลการวิจัยดังนี้

๑. โปรแกรมกิจกรรมแนะแนว เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงจากผู้เชี่ยวชาญ เมื่อนำมาใช้กับนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ๑ สามารถพัฒนาการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ โดยนักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ๑ มีคะแนนจากแบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๒. โปรแกรมกิจกรรมแนะแนว เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพที่ผ่านการตรวจสอบความตรงจากผู้เชี่ยวชาญ เมื่อนำมาใช้กับนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ๑ สามารถพัฒนาการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ โดยนักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ๑ มีคะแนนจากแบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ ภายหลังการทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ๑ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๓. นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่าภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ๑ ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ เข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ และช่วยให้นักเรียนพัฒนาตนเองในด้านการตั้งเป้าหมาย การวางแผน และการมีวินัยในการปฏิบัติตามแผน ซึ่งส่งผลให้นักเรียนประสบผลสำเร็จตามที่ตั้งใจและดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

โปรแกรมกิจกรรมแนะแนว เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพสามารถพัฒนาการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพได้จริง ซึ่งในการสร้างกิจกรรมของโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดของ Lock and Latham มาประยุกต์ใช้เป็นกระบวนการในการพัฒนาการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ โดย Lock and Latham (๑๙๙๐) ได้เสนอแนวคิดว่าคุณค่าที่ต้องการให้เป้าหมายที่ตนเองตั้งไว้บรรลุผลสำเร็จจะต้องทุ่มเทให้เวลากับเป้าหมายของตน ตลอดจนเอาใจใส่ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ยิ่งเป้าหมายยากเท่าไรยิ่งทำให้การปฏิบัติงานดีขึ้นเท่านั้น ทั้งนี้บุคคลต้องมีความรู้ความสามารถเพียงพอ และเป้าหมายจะจูงใจให้บุคคลใช้เวลาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยเป้าหมายที่ยากจะช่วยให้ใช้เวลาในการทำงานนานขึ้น อีกทั้งเป้าหมายที่ชัดเจนและแน่นอนจะทำให้บุคคลมีความตั้งใจต่อการแสดงพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และเมื่อสามารถบรรลุเป้าหมายพร้อมกับได้รับข้อมูลป้อนกลับที่ชี้ถึงความสำเร็จในเป้าหมาย บุคคลจะเกิดความพอใจในผลการปฏิบัติงานที่ตนเองทำ ซึ่งในการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนจะต้องมีความพยายาม ใฝ่ใจ มุ่งมั่น และไม่ย่อท้อต่อปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ ในการเรียน อันจะส่งผลให้นักเรียนสามารถบรรลุผลสำเร็จตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ

พาสนา นิยมบัตรเจริญ (๒๕๕๑) ที่ได้ศึกษาผลของโปรแกรมกิจกรรมกลุ่ม เพื่อพัฒนาการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ พบว่า ๑) มีความแตกต่างของการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของกลุ่มทดลองระหว่างก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรม ฯ ๒) มีความแตกต่างของการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรม ฯ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

นอกจากนี้ในการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญ และประโยชน์ของการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพทำให้นักเรียนมีการตื่นตัวในการวางแผน และเตรียมพร้อมสำหรับอนาคตที่นักเรียนตั้งเป้าหมายไว้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

๑. จากการศึกษาผลของโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ พบว่า สามารถพัฒนาการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ได้ ซึ่งการนำโปรแกรมไปใช้อาจปรับเปลี่ยนกิจกรรมการเรียนรู้ตามความเหมาะสมกับอายุและประสบการณ์ของนักเรียน

๒. การเตรียมสถานที่ในการทำกิจกรรม ควรคำนึงถึงลักษณะของกิจกรรมในแต่ละครั้ง เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มที่ และได้รับประโยชน์สูงสุดจากการเข้าร่วมกิจกรรม

๓. ในบางกิจกรรมสามารถสอดแทรกเกมเข้ามา ร่วมในการดำเนินกิจกรรมเพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจง่ายขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงเวลาในการดำเนินกิจกรรมด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๑. นำโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ ไป ทำการศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการมีเป้าหมายทางการศึกษา ซึ่งเป็นหนทางไปสู่อาชีพที่นักเรียนฝันไว้

๒. ควรศึกษาเพื่อติดตามผลหลังเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนที่ผ่านการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ฯ เพื่อดูความคงทนของพฤติกรรมและพัฒนาการของการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียน

บรรณานุกรม

- นันทา สุรรักษา. **รูปแบบชีวิตและการให้คำปรึกษาอาชีพ**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ๒๕๔๘.
- พาสนา นิยมบัตรเจริญ. **ผลของโปรแกรมกิจกรรมกลุ่ม เพื่อพัฒนาการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนโพธิสารพิทยากร**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว) สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ๒๕๕๑.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. **ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๖. กรุงเทพมหานคร: หมอชาวบ้าน. ๒๕๕๓.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๕๙)**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท 프리ทวอนกราฟิกส์ จำกัด. ๒๕๔๕.
- อภิชาติ เศรษฐวิชัยกิจการ. **แนะแนวการศึกษาและอาชีพ : นโยบายและแนวทางดำเนินงาน**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันการแปลหนังสือ กรมวิชาการ. ๒๕๔๕. แปลจาก ดี สจ๊วต คองเกอร์. ๑๙๙๔. Policies and Guidelines for Educational and Vocational Guidance. Paris: Scientific and Cultural Organization (UNESCO).
- อาภรณ์ ภูวิทย์พันธุ์. **Human Resource Management and Development Case Study**. กรุงเทพมหานคร: เอช อาร์ เซ็นเตอร์. ๒๕๔๙.
- Locke, E. A. and Latham, G.P. **A Theory of Goal Setting & Task Performance**. New Jersey: Prentice Hall. 1990.